

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/320/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7816206453
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7816206453.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyne K. K., nar. XX.X.XXXX, bytom Q., E. XX, zastúpenej JUDr. Hedvigou Gallovou, advokátkou advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá 45 proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.3.2017 č.k. 8Csp/19/2016-44 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 564,37 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň tejto priznal aj plný nárok na náhradu trov konania.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 564,37 eur, ktorého sa domáhala na základe tvrdenia, že so žalovaným uzavrela Zmluvu o revolvingovom úvere dňa 13.6.2013, na základe ktorej jej žalovaný poskytol sumu 600,00 eur, ktorú sa zaviazala splácať v 48 mesačných splátkach po 30,82 eur. Celkovo tak mala žalovanému zaplatiť sumu 1.479,36 eur. Súčasťou zmluvy o úvere bola aj Dohoda o poskytnutí služby (možnosť odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru), na základe ktorej si žalovaný započítal ešte pred poskytnutím úveru odplatu za túto službu vo výške 147,31 eur. V skutočnosti jej takto poskytol úver iba vo výške 452,69 eur. Žalovanému z titulu úveru uhradila splátky v celkovej výške 1.017,06 eur. Je toho názoru, že zmluva o úvere neobsahuje podstatné náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona a preto považuje tento úver za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný má nárok iba na úhradu istiny. Z dôvodu, že žalovanému uhradila sumu 1.017,06 eur, teda sumu 564,37 eur považuje za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa ako dlžníčka uzavrela so žalovaným ako veriteľom dňa 18.06.2013 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500026604, na základe ktorej žalovaný žalobkyni schválil úver vo výške 600,00 eur s dohodnutou ročnou úrokovou sadzbou vo výške 70,01 %. Priemerná RPMN za úver bola dohodnutá vo výške 48,52 %, RPMN za úver bola dohodnutá vo výške 65,55 %. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (úver + úroky za celú dobu čerpania úveru) bola dohodnutá vo výške 1.479,36 eur. Poskytnutá čiastka revolvingu bola dohodnutá vo výške 251,49 eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu bola dohodnutá vo výške 70,01 %, ročná úroková sadzba revolvingu bola dohodnutá vo výške 80,98 % a ročná úroková sadzba úrokov z omeškania bola dohodnutá vo výške 5,50 %. Celková čiastka revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (úver + úroky za celú dobu čerpania revolvingu) bola dohodnutá vo výške 739,68 eur.

Žalobkyňa sa zaviazala splácať predmetný úver 48 mesačnými splátkami vo výške 30,82 eur, splatnými vždy do 14. dňa v mesiaci.

4. Keďže žalobkyňa v žalobe tvrdila, že predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, súd skúmal, či Zmluva o úvere má všetky zákonom vyžadované náležitosti. Konštatoval, že v zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 70,01 %. Na internetovej stránke NBS možno zistiť úrokové sadzby podobných úverov poskytovaných obchodnými bankami v rovnakom období ako je uzavretá Zmluva o úvere. Podľa prehľadu priemerných úrokových mier zo spotrebiteľských úverov poskytovaných pre domácnosti v období 06/13 (Zmluva o úvere uzavretá 18.06.2013) na obdobie od 1 do 5 rokov (Zmluva o úvere uzavretá na 48 mesiacov) bola úroková sadzba vo výške 15,77 %, čo znamená, že dohodnutá úroková sadzba je viac ako štvornásobne vyššia. Preto mal súd za to, že úroková sadzba úveru vo výške 70,01 % je neprimeraná odplata za úver. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 Obč. zák., teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vždy ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Neplatnosť dojednania úrokov v Zmluve o úvere nespôsobuje sama o sebe neplatnosť zmluvy ako celku a to z dôvodu oddeliteľnosti časti dojednania o úrokoch od ostatného obsahu zmluvy. Preto súd považoval zmluvu o úvere za neplatnú iba v časti týkajúcej sa dohodnutej výšky úrokovej sadzby úveru.

5. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania má za to, že zmluva neobsahuje náležitosť uvedenú v ust. § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. a to termín konečnej splatnosti úveru. V zmluve je uvedená splatnosť úveru ako 48 mesiacov a splatnosť jednotlivých splátok k 14. dňu v mesiaci, čo nepovažuje vzhľadom na požiadavku zákonodarcu, aby termín konečnej splatnosti bol uvedený ako kompletný časový údaj za dostatočné. Na základe toho súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov a výšku zmluvných úrokov v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, čo vyúsťuje do záveru o bezúročnosti a bezodplatnosti úveru. Na základe toho vyhodnotil ako dôvodný nárok žalobkyne do sumy 564,37 eur a to titulom bezdôvodného obohatenia. S poukazom na žalovaným vznesenú námietku premlčania uviedol, že túto otázku posudzoval podľa § 107 ods. 1 a 2 OZ a konštatoval, že podľa jeho názoru objektívna premlčacia lehota je v danom prípade 10-ročná, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného považoval za úmyselné. Keďže zmluva bola uzavretá dňa 18.6.2013 a žaloba bola podaná 8.9.2016, mal za to, že sa tak stalo pred uplynutím objektívnej 10-ročnej lehoty. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 255 ods. 1 CSP.

6. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Tento žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Svoje odvolanie zakladal na dôvodoch uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ CSP. V odvolaní napadol závery súdu prvej inštancie o nedodržaní požiadavky na uvedenie konečnej splatnosti úveru. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že zmluva je tvorená ustanoveniami nachádzajúcimi sa na jej lícnej strane a tiež zmluvnými dojednaniami nachádzajúcimi sa na rubovej strane tej istej listiny. Zároveň obsah zmluvy tvoria aj prílohy, ktoré v zmysle čl. 7 ods. 7.1 zmluvných dojednaní sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. V zmysle toho oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi predstavuje nielen potvrdenie akceptácie predloženého návrhu na uzavretie zmluvy, ale aj súčasť zmluvy. Má za to, že údaj o dni splatnosti poslednej splátky vyplýva z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi a teda zmluva obsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru. Za nesprávny považuje aj záver súdu prvej inštancie, že zmluva neobsahuje platné dojednanie výšky úrokov. Má za to, že rozsudok v tejto časti odporuje zákonu, pretože namiesto príslušnej právnej normy (ktorú boli pre otázku výšky úrokov a právnych následkov spojených prípadným porušením zákonníka ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 502 Obchodného zákonníka), súd poukazuje na § 39 Občianskeho zákonníka. Má za to, že tento paragraf je v otázke výšky úrokov a prípadných následkov spôsobujúcich rozpor so zákonom až subsidiárnym a teda ho nie je možné uprednostniť na úkor citovaných právnych noriem. Za nesprávny považuje aj záver súdu prvej inštancie ohľadne posúdenia dôvodnosti vznesenej námietky premlčania, v rámci ktorej súd hodnotil bezdôvodné obohatenie na jeho strane ako úmyselné.

7. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa ust. § 380 CSP a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je sčasti dôvodné. Súd prvej inštancie odôvodnil svoj záver o nedôvodnosti žalovaným vznesenej námietky premlčania neúplnými

dôvodmi a odvolací súd tak nemal priestor pre preskúmanie správnosti záverov súdu v tejto otázke. Tento síce uviedol, že uvedenú otázku posudzoval podľa ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, v dôvodoch rozsudku však žiadnym spôsobom nekonkretizoval plynutie subjektívnej 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty, keď neuviedol tak začiatok jej plynutia, ako aj termín ukončenia. Rovnako žiadnym spôsobom neodôvodnil svoj záver o tom, že žalovaný bezdôvodné obohatenie nadobudol úmyselným konaním. V tomto smere považuje odvolací súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že samotný Občiansky zákonník nemá definíciu úmyselného konania pri posudzovaní nároku na náhradu škody, ako aj bezdôvodného obohatenia a preto je uvedenú otázku potrebné riešiť analogicky podľa ustanovení Trestného zákona.

9. Za dôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalovaného aj v časti, v ktorej namieta správnosť záveru súdu prvej inštancie ohľadne neplatnosti časti zmluvy týkajúcej sa výšky zmluvných úrokov. Súd prvej inštancie túto otázku posudzoval v zmysle citovaného ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka so záverom, že dohoda sa v tejto časti nesmie priečiť dobrým mravom, na druhej strane však hodnotil výšku dohodnutej ročnej úrokovej sadzby podľa prehľadu priemerných úrokových mier zo spotrebiteľských úverov poskytnutých pre domácnosti v období mesiaca jún roku 2013 s tým, že v tomto období bola úroková sadzba pre obdobné úvery 15,77% a vyvodil záver, že dohodnutá úroková sadzba v spornej zmluve je viac ako štvornásobne vyššia. Z obsahu dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že medzi účastníkmi nebolo sporným, že medzi nimi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere a v takejto situácii je potrebné uvedenú otázku posudzovať podľa konkrétneho právneho predpisu a to zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tento zákon v § 2 písm. g/ vymedzuje, čo treba rozumieť celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom a v § 19 upravuje ročnú percentuálnu mieru nákladov spotrebiteľského úveru. V prílohe č. 2 k tomuto zákonu je uvedený vzorec na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov spotrebiteľského úveru. Ide o právnu úpravu účinnú v čase uzavretia spornej zmluvy medzi účastníkmi konania a preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie uvedenú spornú otázku posúdiť na základe týchto ustanovení. Z rovnakých dôvodov preto nepovažuje odvolací súd za správnu ani odvoláciu námietku žalovaného, ktorý sa domáha posúdenia spornej otázky podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie je všeobecným ustanovením o odplatnosti spotrebiteľských zmlúv. Toto sa však nevzťahuje na režim zmluvy o spotrebiteľských úveroch, ktorá má osobitnú právnu úpravu.

10. S poukazom na takéto dôvody odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vracia na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí bude prioritnou povinnosťou súdu prvej inštancie zákonným spôsobom vyhodnotiť dôvodnosť vnesenej námietky premlčania, od vyhodnotenia ktorej bude závislý aj rozsah ďalších dôvodov rozsudku. Pri svojich záveroch bude súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto zrušujúcom uznesení.

11. Za nedôvodnú považuje odvolací súd odvoláciu námietku žalovaného vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti zmluvy a to vymedzenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Poukazuje v tomto smere na to, že uvedenou otázkou sa zaoberal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 a v tomto smere zaujal záver, že splnenie náležitostí spotrebiteľskej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Vyššie citované zákonné ustanovenie je transpozíciou čl. 10 ods. 2 písm. c/ Smernice 200/48/ES, ktorá ustanovuje ako povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere. Táto náležitosť je vyjadrená v zákone č. 129/2010 Z.z. v ust. § 9 ods. 2 písm. f/ tak, že zmluva musí obsahovať dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Pi výklade tohto ustanovenia zaujal názor, že toto neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje čl. 10 ods. 2 písm. c/ Smernice. Eurokonformným výkladom tohto ustanovenia dospel k záveru, že povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vymedzenie dĺžky trvania zmluvy dostatočne určitým spôsobom a vnútroštátna úprava vymedzenia dĺžky trvania predpokladu uvedenej doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Pod pojmom termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nemožno bezvýhradne rozumieť iba konkrétne určený dátum, ak podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátum poslednej splátky a aj konečnej splatnosti úveru. Tento sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva v úprave uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa

odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Rozhodujúcim teda nie je nevyhnutné vymedzenie konkrétneho dátumu, ale postačuje aj vymedzenie iným určitým spôsobom, ktorý bez akýchkoľvek ťažkostí a pochybností umožňuje spotrebiteľovi tento dátum identifikovať.

12. Z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej medzi účastníkmi vyplýva, že v jej bode 6 sú uvedené údaje o schválenom revolvingovom úvere, v ktorom je uvedená poskytnutá čiastka úveru 600,00 eur, splatnosť úveru je vymedzená ako počet splátok / splatnosť - deň v mesiaci, v ktorej je uvedené č. 48 a č. 14, výška mesačnej splátky je vymedzená na 30,82 eur a celková čiastka, ktorú má dlžník zaplatiť 1.479,36 eur. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že takto vymedzená doba trvania zmluvy, ako aj termínu konečnej splatnosti nie je dostatočne určito vyjadrená. Termín začiatku trvania zmluvy, teda konkrétny termín prvej splátky úveru nie je konkretizovaný a preto ani niet podkladu pre dostatočné vymedzenie termínu poslednej splátky, ako aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Samotné určenie počtu splátok, ako aj konkrétneho dňa v mesiaci ako termínu splatnosti každej splátky nedáva totiž podklad pre nepochybné ustálenie doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).